

Innowacja pedagogiczna

Lalka nie tylko do zabawy - teatr lalek

**w Zespole Szkolno-Przedszkolnym
Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka
w Kotowiecku**

Autor: Urszula Adrian

Wstęp

We współczesnym świecie teatr wydaje się archaiczną formą kultury, zwłaszcza dla młodego człowieka pochłoniętego szybkością, hałasem i sensacją mediów. Można postawić zasadnicze pytanie czy teatr musi być synonimem nudy? Z moich obserwacji wynika, że teatr nie jest skazany na zapomnienie, a wręcz przeciwnie staje się obszarem aktywności uczniów. Od pięciu lat prowadzę kółko teatralne w Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Kotowiecku. Widzę duże zaangażowanie uczniów w odgrywanie powierzonych im ról, potrzebę wyrażania emocji, siebie. Wielokrotnie uczniowie byli pomysłodawcami fragmentów scenariusza, sugerowali zmiany, przygotowywali kostiumy, rekwizyty, pomagali w przygotowaniu scenografii. Uczniowie mieli poczucie, że inscenizacja nie musi być nudna, ale może być częścią ich i stanowić świetną zabawę. Niejednokrotnie miałam okazję widzieć dumę i uśmiech na twarzach młodych aktorów, którzy stali na szkolnej scenie po wyrazach uznania i podziękowania za sztukę. A dla nich samych swoiste katharsis – pokonanie niejednej trudności, czasami płacz, czasami śmiech.

Uczestnicy kółka przygotowywali szereg inscenizacji uświetniających uroczystości szkolne i międzyszkolne. Uczniowie mieli okazje wcielić się w role tradycyjne i współczesne, komediowe i dramatyczne, realistyczne i fantastyczne, w formie typowej inscenizacji i pantomimy. Uczniowie mają już za sobą swoiste teatralne doświadczenie, dlatego przyszedł czas na inną formę teatralną, zapewne trudniejszą, wymagającą „przelania” własnych emocji na przedmiot. Chodzi oczywiście o teatr lalek. Najpierw uczniowie zapoznali się z rodzajami teatru lalek i charakterystycznymi dla nich typami lalek. Następny etap polegałby na przygotowaniu lalek do spektakli. Lalki byłyby wzorowane na japońskim teatrze bunraku, jednak lalkę miałyby wysokość ok. 40 – 50 cm i byłyby obsługiwane przez jednego animatora. Dalej przygotowalibyśmy trzy przedstawienia zgodnie z potrzebami szkoły.

Żywię nadzieję, że nowa dla uczniów forma teatralna stanie się atrakcyjna i absorbująca zarówno dla uczestników kółka, jak i naszych widzów, a sporządzone lalki i nabyte doświadczenie posłużą nam nie tylko przez najbliższy rok szkolny.

I Rodzaj innowacji

Programowo-metodyczna

II Zakres innowacji

Innowacja realizowana będzie od 1 września 2017 r. do 22 czerwca 2018 r. podczas zajęć kółka teatralnego (raz w tygodniu). Ponadto zwiększenie ilości spotkań przed wystawieniem sztuki oraz czas potrzebny na wykonanie elementów lalek i scenografii. Innowacja jest skierowana do uczniów klas IV-VII i rodziców uczniów naszej szkoły.

Innowacja opiera się na rozszerzeniu treści podstawy programowej II etapu edukacyjnego z języka polskiego i ogólnodostępnych programów nauczania tego przedmiotu.

Materiały do prowadzenia zajęć będą pochodzić z zasobów własnych szkoły.

Każde działanie innowacji zostanie opisane przez uczniów w szkolnej gazecie, przez nauczyciela na stronie internetowej szkoły oraz gazecie lokalnej. Innowacja zostanie podsumowana w formie prezentacji multimedialnej.

III Cele innowacji

Cele ogólne:

-rozszerzenie wybranych treści podstawy programowej II etapu kształcenia z języka polskiego

stara podstawa programowa – I 3 5) – *rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała); II 2 6) wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty); III 1 4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi oraz (w wypowiedzi ustnej) mimiką, gestykulacją, postawą ciała; III 1 10) recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji;*

nowa podstawa programowa – kl. IV I 2 2) *świadomie i z uwagą odbiera (...) spektakle (...), II 2 3)) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała); kl. VII I 1 10) dokonuje interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów; I 1 4) wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny (didaskalia), monolog, dialog;*

- zwiększenie zainteresowania uczniów teatrem,
- rozwijanie umiejętności aktorskich,
- kształtowanie umiejętności organizacyjnych,
- budzenie poczucia odpowiedzialności za podjęte działania,
- rozwijanie emocjonalności uczniów,
- ćwiczenie pamięci i koncentracji,
- wdrażanie do występów publicznych i opanowania tremy,
- rozwijanie uzdolnień plastycznych i muzycznych,
- zwiększenie motywacji do uczenia się,
- zaangażowanie uczniów w życie szkoły.

Cele szczegółowe:

Na zakończenie realizacji programu uczeń powinien:

- rozróżniać typy teatru lalek,
- umieć sporządzić lalkę teatralną z samodzielnie lub z pomocą dorosłego z uwzględnieniem walorów estetycznych, kostiumu dopasowanego do roli, odpowiednich rekwizytów, pomóc w przygotowaniu scenografii teatralnej,
- wcielić się w rolę animatora lalki teatralnej w przedstawieniu komediowym i dramatycznym, w adaptacji teatralnej utworu literackiego, odegrać rolę zgodnie ze scenariuszem, biorąc pod uwagę interpretację roli, dykcję, intonację, śpiew, poruszanie lalką,
- mieć większą świadomość teatralną,
- mieć umiejętność opanowania tremy,
- zapisać przebieg swoich działań w formie artykułu do gazetki szkolnej,
- być zaangażowany w działania podejmowane w szkole,
- mieć poczucie odpowiedzialności i konsekwencji za podejmowane działania, umieć współpracować w grupie,

-mieć większą chęć do uczenia się.

IV Ewaluacja programu:

Narzędzia ewaluacji:

Ankieta dla uczestników

Analiza efektów pracy uczniów

Każdy uczestnik zajęć po skończeniu realizacji programu wypełni ankietę. Ankieta zostanie opracowana przez zespół ewaluacyjny. Następnie zostanie przeprowadzona analiza efektów pracy uczniów. Wyniki ewaluacji zostaną przedstawione podczas zebrania rady pedagogicznej i spotkań z rodzicami.

V Treści innowacji

L.p.	Tematyka	Klasa	Ilość godzin	metody	Środki dydaktyczne	umiejętności
1.	Lalka nie tylko do zabawy – zapoznanie z rodzajami teatru lalki i typami lalek.	IV-VII	2	-oglądowa -m. zajęć praktycznych	-fragmenty spektakli teatru lalek (różne rodzaje) -karta pracy	-uczeń potrafi odróżnić rodzaje teatru lalek
2.	Nasze lalki.	IV-VII	10	-klasyczna metoda problemowa	-szablon do przygotowania lalki, nożyczki, nici, materiał płócienny, skrawki materiałów do przygotowania kostiumów, włóczka, materiały do przygotowania rekwizytów	-uczeń potrafi sporządzić lalkę, dobrać kostium, charakteryzację, rekwizyty do roli samodzielnie lub z pomocą nauczyciela, rodzica
3.	Wykonujemy scenografię.	IV-VII	5	-m. zajęć praktycznych	-różne przedmioty, materiały potrzebne do przygotowania rekwizytów i dekoracji	-uczeń projektuje i wykonuje potrzebne rekwizyty i dekorację
4.	Ożywić lalkę. Próby do przedstawień teatralnych zgodnych z		40	m. problemowa	-lalki teatralne, rekwizyty, podkłady muzyczne, teksty piosenek, -sprzęt audio	-uczeń potrafi stać się animatorem lalki, odegrać wyznaczoną rolę zgodnie z zasadami interpretacji

	potrzebami szkoły.					głosowej i poruszania lalką,
5.	To już dzisiaj! – premiera spektaklu teatralnego.	IV-VI	Czas trwania przedstawień	- inscenizacja	-scenografia, rekwizyty, sprzęt nagłaśniający	-uczeń bierze udział w przedstawieniu
6.	Redagowanie artykułów na temat przeprowadzonych działań w szkole.	IV-VII	3	-m. zajęć praktycznych	-komputery, program Publisher	-uczeń na bieżąco redaguje artykuły do szkolnej gazetki „Szpaki”,